

"...

II- İTİRAZIN GEREKÇESİ

Mahkeme'nin başvuru kararının gerekçe bölümü şöyledir:

"H. Betül Demirsoy tarafından Türkiye Çimento Sanayi A.Ş.de avukat olarak görev yapmakta iken emekli olup 3000 olan emekli ücreti ek göstergesinin 3600'e yükseltilmesi yolundaki başvurusunun reddine ilişkin işlemin iptali istemiyle T.C. Emekli Sandığı Genel Müdürlüğü'ne karşı açılan davada, davacının 527 sayılı K.H.K ile 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun eklenen I sayılı Cetvelin V- Avukatlık Hizmetleri sınıfı için 1. dereceden aylık alanlara 1.1.1994 tarihi itibarıyla +2600 ek gösterge, 1.1.1995 tarihinden itibaren +3000 ek gösterge uygulanacağını belirttiği, ancak KHK'nin dayanağı olan 3990 sayılı Yetki Yasası'nın Anayasa Mahkemesinin 5.7.1994 gün ve E:1994/50 ve K:1994/44-2 sayılı kararıyla iptal edilmesi nedeniyle hukuki dayanaktan yoksun kalan 527 sayılı KHK uyarınca 3000 ek gösterge verilmesinin Anayasa'ya aykırı olduğu iddiası üzerine dava dosyası incelenerek işin gereği görüldü.

A- İptali istenen Kural

657 sayılı Devlet Memurları Kanununa 527 sayılı KHK ile eklenen I sayılı cetvelin V- Avukatlık Hizmetleri Sınıfı için 1. dereceden aylık alanlara 1.1.1994 tarihi itibarıyla +2600 ek gösterge, 1.1.1995 tarihinden itibaren +3000 ek gösterge

B- Dayanılan İlgili Anayasa Kuralları

İlgili Anayasa Kuralları şunlardır:

1-"Başlangıç

...

Millet iradesinin mutlak üstünlüğü, egemenliğinin kayıtsız şartsız Türk Milletine ait olduğu ve bunu millet adına kullanmaya yetkili kılınan hiçbir kişi ve kuruluşun, bu Anayasada gösterilen hürriyetçi demokrasi ve bunun icaplarıyla belirlenmiş hukuk düzeni dışına çıkamayacağı;

..."

2- "MADDE 2.- Türkiye Cumhuriyeti, toplumun huzuru, milli dayanışma ve adalet anlayışı içinde, insan haklarına saygılı, Atatürk Milliyetçiliğine bağlı, başlangıçta belirtilen temel ilkelere dayanan, demokratik, laik ve sosyal bir hukuk devletidir."

3- "MADDE 6. - Egemenlik, kayıtsız şartsız milletindir.

Türk Milleti, egemenliğini, Anayasanın koyduğu esasa göre yetkili organları eliyle kullanır.

Egemenliğin kullanılması, hiçbir surette hiçbir kişiye, zümreye veya sınıfa bırakılamaz. Hiçbir kimse veya organ kaynağını Anayasadan almayan bir Devlet yetkisi kullanamaz."

4-"MADDE 91.- Türkiye Büyük Millet Meclisi, Bakanlar Kuruluna kanun hükmünde kararname çıkarma yetkisi verebilir. Ancak sıkıyönetim ve olağanüstü haller saklı kalmak üzere, Anayasanın ikinci kısmının birinci ve ikinci bölümlerinde yer alan temel haklar, kişi hakları ve ödevleri ile dördüncü bölümünde yer alan siyasî haklar ve ödevler kanun hükmünde kararnamelerle düzenlenemez.

Yetki Kanunu, çıkarılacak kanun hükmünde kararnamenin, amacını, kapsamını, ilkelerini kullanma süresini ve süresi içinde birden fazla kararname çıkarılıp çıkarılamayacağını gösterir.

C- Tarafların iddia ve savunmaları

Emekli avukat olan davacı emekli ücretinin +3600 ek gösterge üzerinden ödenmemesi işleminin iptali istemiyle açtığı davada, 3990 sayılı Yetki Yasasına dayanılarak çıkarılan 527 sayılı KHK'nin dayanaksız kalması nedeniyle ilgili KHK uyarınca kendisine 3000 ek gösterge üzerinden ödeme yapılmasının Anayasa'ya aykırı olduğu iddiasında bulunmuştur.

Davalı savunmasında, yapılan ek gösterge uygulanmasında bir yanlışlık bulunmadığını belirterek davanın reddi gerektiğini savunmuştur.

D - Mahkememizi Anayasaya Aykırılık İddiasının Ciddi Olduğu Kanısına Götüren Görüşü

Anayasanın 91. maddesi uyarınca yetki yasasına dayalı olarak çıkarılan KHK'lerin Anayasa'ya uygunluk denetimleri, Anayasa Mahkemesinin yerleşik içtihatlarında, yasaların denetiminden farklı değerlendirilmektedir. Buna göre Anayasa'nın 11. maddesinin "Kanunlar Anayasa'ya aykırı olamaz" buyurucu kuralı nedeniyle, yasaların denetimi yalnızca Anayasa kurallarına uygun olup olmadığı biçiminde yapılırken, KHK'lerin ise, konu, amaç, kapsam ve ilkeleri yönünden hem dayandıkları yetki yasasına hem Anayasa'ya uygunluğu yönlerinden irdelenmektedir.

Anayasa Mahkemesi, KHK'nin Anayasaya uygun bir yetki yasasına dayanmasını, geçerliliğinin ön koşulu kabul ederek, bir yetki yasasına dayanmadan çıkartılan veya dayandığı yetki yasası iptal edilen bir KHK'nin kuralları, içerikleri yönünden Anayasa'ya aykırılık oluşturmaları bile, Anayasa'ya uygunluğundan söz edilemeyeceği görüşündedir.

Uyuşmazlığa konu olayda uygulanacak ek gösterge 527 sayılı Kanun Hükmünde Kararname 3990 sayılı Yetki Yasasına dayanılarak çıkartılmıştır. KHK'nin dayanağını oluşturan 3990 sayılı Yetki Yasası Anayasa Mahkemesinin 5.7.1994 günlü, E:1994/50, K:1994/44-2 sayılı kararı ile iptal edilmiştir. Buna göre, Mahkememizce bakılmakta olan davada uygulanacak olan 527 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile 657 sayılı Yasaya eklenen 1 sayılı Cetvelin V Avukatlık Hizmetleri Sınıfı için 1. dereceden aylık alanlara 1.1.1995 tarihinden itibaren 3000 ek gösterge verilmesine dayanak olan yetki yasasının iptal edilmesiyle anayasal dayanaktan yoksun kaldığından, Anayasanın başlangıç, 2, 6 ve 91. maddelerine aykırı bulunduğu kanaatine ulaşılmıştır.

E - İstem;

Açıklanan nedenlerle Anayasanın 152. maddesinin 1., 2949 sayılı Yasanın 28. maddesinin 2. fıkraları uyarınca, bir davaya bakmakta olan mahkemenin, taraflardan birinin

Esas Sayısı : 2003/77
Karar Sayısı : 2003/81

ileri sürdüğü aykırılık iddiasının ciddi olduğu kanısına varırsa, tarafların bu konudaki iddia ve savunmalarını ve kendisini bu kaniya götüren görüşünü açıklayan kararı ile Anayasa Mahkemesine itirazen başvurusu öngörüldüğünden, 527 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile 657 sayılı Yasaya eklenen 1 sayılı Cetvelin V Avukatlık Hizmetleri Sınıfı için 1. dereceden aylık alanlara 1.1.1995 tarihinden itibaren 3000 ek gösterge verilmesi yönünden iptali için itirazen Anayasa Mahkemesi Başkanlığı'na gönderilmesine ve Anayasa Mahkemesinin bu konuda vereceği karara kadar davanın geri bırakılmasına, 28.4.2003 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.""